

Pia Olsen Dyhrs tale ved Folketingets afslutningsdebat

Taler

Pia Olsen Dyhr
Formand for Socialistisk
Folkeparti

Dato

29. maj 2024

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

For et par uger siden lagde KL en video ud. I videoen ser man en stribe af landets borgmestre strække en elastik til det yderste. Og spørgsmålet i filmen lyder: Hvornår springer elastikken? Ja, hvornår springer elastikken? Budskabet er ikke til at tage fejl af.

Der er for milliarder af kroner i skattelettelser på vej ud til de i forvejen mest velhavende danskere. Og vi har som samfund aldrig været rigere end i dag. Imens strækkes elastikken til det yderste ude i kommunerne, og det samme gælder i regionerne. Det rammer mennesker med handicap. Det rammer de ældre. Det rammer vores børn i skolerne. Der er børn, der mistrives, børn, der ikke lærer det, de har behov for, ældre, som sidder alene uden den omsorg, personlige pleje eller den veltillavede mad, de har brug for. Nogle af vores allermest udsatte borgere i Danmark, mennesker med handicap, låses med regeringens nye aftale ind i en endnu strammere økonomistyring. Der er blevet flere borgere med behov for hjælp. Der er blevet flere plejkrævende ældre. Der er kommet flere børn med udfordringer. Så hvornår springer elastikken? Faktisk tror jeg, at den er sprunget mange steder.

Den stramme kommunale økonomi betyder, at der hver eneste dag er problemer, der ikke bliver løst. Det er fysiske rammer, der ikke vedligeholdes. Det er alarmklokker, som man vælger at sidde overhørig, for hvis man reagerer på klokken, vil det koste penge – penge, man vel at mærke ikke har i kommunens kasse, penge, der vil gå fra noget andet, som jo også er vigtigt. Man siger, at en lille sten kan vælte hele læsset. Så når Randers Kommune f.eks. selv skal betale hovedparten af regningen for oprydningen efter ulykken i Ølst, rammer det efterfølgende på kernevelfærden. Helt sagesløse borgere får forringet velfærd, fordi kommunerne ikke har rum til uforudsete udgifter og

regningen for ét område så skal fordeles på de andre.

Vi har simpelt hen brug for at få vores prioriteringer i orden. Vi har brug for som land, som nation, som borgere, som politikere at få vores værdier på plads. Gennem mere end 20 år er danskernes generelle velstand steget. År efter år er råderummet opjusteret. Beskæftigelsen er tårnhøj. Og der har været skattelettelse på skattelettelse. De mest velhavende 10 pct. af danskerne bliver bare rigere og rigere, og den rigeste 1 pct. øger bare deres formue og ejer mange, mange gange mere end størstedelen af resten af danskerne.

Samtidig står vi i en fuldstændig vanvittig tilspidset sikkerhedspolitisk situation og med et dramatisk forværret trusselsbillede. Den meningsløse, vilkårlige vold, som statsministeren nævnte tidligere i dag i sin tale, giver store problemer, men der er også bander og advokater, der i forening dræner samfundets kasser. Vi har også en fuldstændig uafviselig klimakrise, og lige bag ved den har vi en migrantkrise. Og så vælger regeringen at dele skattelettelse ud.

Vi har altså brug for at tage de virkelige problemer alvorligt, og vi har brug for at agere i overensstemmelse med dem. Men regeringen lader skattelettelse komme foran velfærd. Og regeringen kører i et slæbespor i forhold til klimaindsatsen. Og kommunerne, ja, kan ikke følge med det demografiske træk og mere end 10 års efterslæb, som har barberet velfærden ned. Imens deler regeringen skattelettelse ud. Det går bare ikke. Det går ikke længere.

Ikke nok med det simrer der også hele tiden en diskussion om højere pensionsalder. Det er en diskussion om, at pensionsalderen bare kan blive ved med at stige for alle, uanset hvor hårdt et job man har, eller hvor længe man har været på arbejdsmarkedet. Og de familier, der er ved at bukke under – den tømmer og sygeplejerske, der ikke har fleksibiliteten i deres arbejdstid, og som oplever, at institutionen lukker tidligt, fordi kommunen ikke har råd, eller åbner så sent, at de kan nå på arbejde til tiden – presser man reelt til, at den ene, som typisk er kvinden, hvis vi skal være ærlige, må gå ned i tid. Bagefter bliver man så lidt skældt ud, når man forsøger at indrette sig efter omstændighederne.

Hvad med familien, hvor barnet mistrives, hvor angst, en spiseforstyrrelse, et selvmordsforsøg vender alt på hovedet, hvor natterne er søvnløse og frygten og uroen er konstant og sidder som en knude i maven, som en trykknop mod brystet og som en snærende løkke om halsen? Og når man så må strække våben og ikke

både kan redde sit barn og passe sit fuldtidsarbejde og derfor træffer det eneste mulige valg i en umulig situation, nemlig at passe sit barn, så kan man opleve, at kommuner og regioner ikke har kapaciteten til at hjælpe og udrede, fordi regeringen prioriterer skattelettelser.

Børnekræftafdelingen på landets største hospital slås lige nu med skimmelsvamp, og i forvejen alvorligt syge børn bliver dårligere. Og regeringen deler skattelettelser ud. Og blå blok kræver med den nye opjustering af råderummet nu endnu flere skattelettelser. De her ting hører sammen: stress, nedsat tid, mistroivsel, udbrændthed, antisocial adfærd, nedskæringer og forringelser. Imens deles der skattelettelser ud i milliardklassen, og de hurtige gevinster på aktier og til energihandlerne bliver belønnet med bonusser. Det ødelægger vores samfund, og det ødelægger tilliden til vores samfundsmodel. Elastikken springer.

Lad os da i stedet investere i mennesker. Lad os investere i alt det, der holder vores samfund sammen. Lad os investere i vores tryghed, netop som statsministeren understregede i talen, og i vores fælles sikkerhed. For det kan vi godt. Vi kan godt bygge vores samfund bedre og stærkere. Vi har råd til at udvikle og forbedre velfærden. Vi kan tage de næste store skridt til gavn for vores klima, natur og miljø og for vores hav og vores drikkevand. Vi kan være et fyrtårn i verden og vise styrken ved at være et mere lige og mere retfærdigt samfund. Og vi kan være en stærkere international stemme i arbejdet for frihed, demokrati, bæredygtighed og menneskerettigheder, og det kan vi gøre ved eksemplets magt.

Men det kræver, at vi løfter blikket. Det kræver, at vi løfter blikket fra regnearket og kigger på det enkelte menneske, løfter blikket fra den hurtige gevinst og ser på de langsigtede værdier, løfter blikket fra særinteresser og i stedet kaster blikket på alt det, der binder os sammen, og løfter blikket fra lobbyorganisationerne og kigger på vores natur. I forhold til fællesskabet, sammenhængskraften, samarbejdet, ligheden, retfærdigheden og bæredygtigheden synes jeg, at vi forpasser nogle muligheder i de her år. Elastikkerne er strakt til bristepunktet, og nogle steder er de endda bristet. Det skøre er, at det ikke er nødvendigt. SF har igen og igen vist viljen og evnen til at tage ansvar for svære beslutninger, og det bliver vi ved med. Men vi er endnu mere klar til at tage ansvar for både nødvendige og kloge beslutninger, der kan gøre dejlige Danmark endnu stærkere og endnu bedre.

Jeg skal på vegne af SF, Enhedslisten og Alternativet læse følgende forslag til vedtagelse op:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at Danmark står med en historisk mulighed for at styrke og udvikle sin position som et grønt foregangsland og som et af verdens frieste, mest lige og mest demokratiske samfund.

Danmarks stærke økonomiske situation og historisk høje beskæftigelse skal bruges til at hæve ambitionerne for den grønne omstilling og styrke indsatsen mod ulighed og skævvridning af muligheder for den enkelte. Det markant styrkede økonomiske råderum skal bruges til at udvikle velfærden og den grønne omstilling – ikke kan bruges på skattelettelser.

Danmark skal fortsat sætte nye standarder for ambitiøse løsninger for CO₂-nedbringning og bane vejen for yderligere tiltag, der mindsker klimabelastningen, og som styrker vores natur, miljø, havmiljø og biodiversitet samt sikrer rent drikkevand. Danmark skal desuden bruge de økonomisk gode – men sikkerhedspolitisk usikre – tider til at styrke dansk sikkerhed og forsvar, herunder øge Danmarks engagement og position i EU, NATO og FN samt stå vagt om international lov og menneskerettigheder.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 84).

Tak for ordet.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Politisk tale, Socialistisk Folkeparti

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/pia-olsen-dyhns-tale-ved-folketingets-afslutningsdebat>